

Csongrád Város Polgármesterétől

Száma: 08-313-1/2007.

Témafelelős: Szabóné Tóth Irén egészségügyi főmunkatárs
Uzsoki Zsuzsanna, a Szociálpolitikai Iroda vezetője

ELŐTERJESZTÉS

**Csongrád Város Önkormányzata Képviselő-testülete
2007. december 14-ei ülésére**

Tárgy: A városban fogyatékkal élők helyzete, az ebből adódó önkormányzati feladatok

Tisztelt Képviselő-testület!

Egyre több fogyatékos ember él a Földön. A fogyatékoság kialakulásának körülményei minden országban más és más lehet. Ez azért van, mert minden országban mások a befolyásoló tényezők, minden ország másképpen gondoskodik az ott élő emberekről.

A jelenlegi fogyatékos-ügyi helyzet több évnek az eredménye. A fogyatékos emberek életét megnehezíti más emberek tudatlansága és félelme.

A fogyatékoság azt jelenti, hogy valaki akadályozott valamiben. Az akadályozottságnak sok oka lehet, pl. betegség, sérülés.

A fogyatékos emberek heterogén csoportot alkotnak, tagjai a látás-, hallássérült, mozgáskorlátozott, értelmileg akadályozott, kommunikációban számottevően korlátozott és autizmussal élő, vagy súlyosan halmozottan fogyatékos személyek eltérő szükségletekkel rendelkeznek.

A fogyatékosági ügy azt jelenti, hogy az emberek törődnek a fogyatékos emberekkel, küzdenek azért, hogy jobban élhessenek gyermekkoruktól időskorukig. A II. Világháború után kezdték használni a fogyatékoság kapcsán az integráció és a normalizáció szavakat. Az integráció azt jelenti, hogy a fogyatékos emberek ugyanúgy, és ugyanott élnek, mint a többi ember; a normalizáció pedig azt, hogy mindig figyelembe kell venni a fogyatékos emberek képességeit. A fogyatékos emberek életét befolyásolja az, hogy az emberek hogyan gondolkodnak róluk. Nagyon sok fogyatékos ember nagyon szegény is.

A hátrányos helyzet azt jelenti, hogy egy embernek kevés, vagy semmilyen lehetősége nincs arra, hogy ugyanazt tegye, mint egy másik, nem fogyatékos ember.

Az Országgyűlés – a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXXVI. tv. 26. §-a alapján megtárgyalta és elfogadta a 2007-2013. évekre vonatkozó országos fogyatékos-ügyi programot.

A program kapcsán szükségesnek tartom, hogy a városunkban élő fogyatékkal élők helyzetét, és ebből adódó önkormányzati feladatokat a Tisztelt Képviselő-testület áttekintse.

Ki a fogyatékos?

A fogyatékoság definíciója, a fogyatékoság minősítése:

A WHO 2001-ben adta ki a „Funkcióképesség, fogyatékoság és egészség nemzetközi osztályozása” című dokumentumot, ami ma a legkorszerűbb minősítési rendszer. A minősítés legfontosabb üzenete, hogy az emberi tevékenységek korlátozottságának, a társadalmi életben való részvétel akadályozottságának az egészségi állapot mellett, azzal azonos hangsúllyal a környezeti és a személyes tényezők is okai lehetnek.

A fogyatékoság a WHO kategóriái szerint 3 fokozatban írható le:

1. Károsodás: az ember pszichológiai, fiziológiai szerkezetének, funkciójának bármiféle rendellenessége, hiánya (hiányzó vagy sérült testrész).
2. Fogyatékoság: módosult, csökkent képessége az ember bizonyos tevékenységeinek (közlekedésnek, evésnek, ivásnak, mosakodásnak, munkának, stb.).
3. Rokkantság: a károsodásból vagy fogyatékoságból eredő szociális hátrány, korlátozva, esetenként meg is akadályozva, hogy az egyén betöltse kortól, nemtől, stb. függő normális, mindennapi szerepét.

A rokkantság nem más, mint a károsodás és a fogyatékoság társadalmivá válása. A társadalom maga is szocializálódik a fogyatékosokkal élt életre. Az évszázados kitanítási hagyományokkal szemben a befogadás a cél.

1. A fogyatékos személyek demográfiai adatai:

A fogyatékos személyek létszámának felmérésére az 1990., és a 2001. évi népszámláláskor került sor, ez utóbbi szerint 577.000 fő volt a számuk, ez a népesség 5,7 %-át tette ki. Az adatfelvétel a KSH szerint is alulbecsüli a fogyatékos népesség adatait, így a létszám 600.000 főre becsülhető. A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy közöttük jelentősebb számban vannak időskorúak, mivel a fogyatékos személyek nagy része nem születésétől fogva sérült, hanem életkora előrehaladtával, betegség vagy baleset következtében vált azzá.

A 2001. évi népszámlálás kategóriái szerint megállapítható, hogy a fogyatékos személyek közül legnagyobb arányt a testi fogyatékosok és a mozgássérültek képviselik – együttesen 44,25 % – , míg az értelmi fogyatékosok aránya megközelítően 6 %, a vakok és gyengénlátók aránya 16,9 %, a hallásfogyatékosok száma 8,4 %, míg az egyéb fogyatékosokban szenvedők aránya megközelítőleg 24,45 % a csongrádi kistérségben.

Szintén a népszámlálás adataiból megállapíthatjuk, hogy a fogyatékos és a nem fogyatékos emberek régiónkénti területi megoszlása is jelentősen eltér egymástól: a dél-alföldi és az észak-magyarországi régióban nagyobb a fogyatékos emberek aránya.

Sajnos a Csongrád közigazgatási területén élő fogyatékos személyek számáról pontos statisztikai adatunk nincs. A háziorvosok megkeresésünkre közölték, hogy a városban összesen látássérült 83 fő, mozgássérült 1149 fő, hallássérült 91 fő, értelmi fogyatékos a Kisréti Otthon lakóit is beleszámítva 196 fő, tanulási nehézséggel küzdő gyermek 76 fő, magatartási zavarokkal küzdő 90 fő.

2. Fogyatékos személyek képzettsége:

Szintén a 2001. évi népszámlálás adataira tudunk támaszkodni, mely szerint a fogyatékos személyek 13,2 %-a valamilyen speciális általános iskolában végezte a tanulmányait. Az általános iskolánál magasabb fokú végzettséggel általában a mozgássérültek rendelkeznek, ennél kisebb arányban a vakok és hallássérültek, az értelmi fogyatékos tanulók pedig ebből szinte teljesen kirekesztődtek.

A tanulásban akadályozott – enyhén értelmi fogyatékos – tanulók létszáma mérsékelten emelkedik

Csongrádi tagintézményeink fogyatékkal élő tanulóinak létszámadatai

	Gyengén- látó	nagyothalló	Beszéd- fogyatékos	Magatartás- /figyelemzavar	mozgássérült	Tanulási probléma (disz)	Tanulásban akadályozott	összesen
Kossuth Lajos Általános Iskola	1	1	2	3	0	19	1	27
Piroskavárosi Általános Iskola	0	0	1	1	0	18	0	20
Gr. Széchenyi István Általános Iskola	0	1	0	1	1	15	1	19
Bokrosi Általános Iskola	0	3	1	2	0	16	0	22
Ének-zenei Általános Iskola	0	0	0	0	1	7	1	9
Összesen:	1	5	4	7	2	75	3	97

A fogyatékos személyek iskolai végzettsége összességében alacsonyabb, mint a népesség egészéé.

A csongrádi kistérség népszámlálási adatait figyelembe véve a fogyatékos személyek 34 %-a az általános iskolát nem fejezte be, befejezett alapfokú iskolázottsággal csak 39 %-uk rendelkezik. A fogyatékos személyek 4 %-a rendelkezik egyetemi, főiskolai végzettséggel a kistérségben.

3. Fogyatékos személyek foglalkoztatottsága:

A fogyatékos embereket képessé kell tenni emberi jogaik gyakorlására, különösen a foglalkoztatás terén. Fontos, hogy produktív és jövedelmező foglalkozást találjanak a munkaerő-piacon.

A Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ kiemelten foglalkozik a megváltozott munkaképességű, vagy fogyatékkal élők munkaerő-piaci esélyeinek biztosításával. A DARMK Csongrádi Kirendeltsége korlátozottan ugyan, de akadálymentesített, azaz kerekesszéssel megközelíthető, így a kirendeltség munkatársait a fogyatékkal élő álláskeresők is felkereshetik. Rendelkezik a központ és a kirendeltség olyan eszközzel, ami a hallássérült álláskeresőkkel való kommunikációt lehetővé teszi. A munkaügyi kirendeltségen a városban élő fogyatékos személyekről nyilvántartás nincs. A kirendeltségi regisztrációban csak álláskeresőként nyilvántartott személyek szerepelnek, közöttük természetesen vannak fogyatékkal élők is. A munkaügyi kirendeltség valamennyi szolgáltatása a fogyatékkal élők rendelkezésére áll, ennek megfelelően a tanácsadói tevékenység és az állásközvetítés igénybe vehető. 2007. július 1-jétől kezdődően a munkaügyi szervezethez tartozik a megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztató cégek támogatásának bonyolítása. Ennek megfelelően jelenleg 6 munkaadónál közel 300 fő foglalkoztatásának pénzügyi támogatását bonyolítja a kirendeltség, amely éves szinten 40 millió Ft. Csongrád megye többi településének viszonylatában elmondhatjuk, hogy a megváltozott munkaképességűek számára városunkban az elhelyezkedési lehetőség magasabb. A kirendeltségen regisztrált álláskeresők közül 200 fő körül alakul a megváltozott munkaképességűek száma, mely megközelítően 16-18 %-os arányt képvisel. A 2008. évi kirendeltségi feladatok között kiemelt szerepet játszik a bevezetésre kerülő rehabilitációs járadék. Ez új feladat lesz, ami további esélyeket jelent a megváltozott munkaképességű személyek részére arra vonatkozóan, hogy a munkaerő-piacra beléphessenek, illetve oda visszatérhessenek.

Az anyag összeállítása kapcsán 3 foglalkoztató élt a tájékoztatás lehetőségével, a Humán Foglalkoztató Kft., a LuxTex Kft. és a Piroskavárosi Szociális és Rehabilitációs Foglalkoztató Közhasznú Társaság.

3/a. A Humán Foglalkoztató Kft. 1990. június 1-jén alakult a Népjóléti Minisztérium kijelölése alapján célszervezetként. A szervezet megalakulásakor a rehabilitációs foglalkoztatás terén igen nagy hiányt pótolta, hiszen a megváltozott munkaképességű munkanélküliek tömeges munkába helyezését elsőként a Humán Kft. valósította meg.

A munka az ember életében központi szerepet játszik, különös a beteg ember mindennapjaiban fontos az, hogy elfoglaltsága legyen, közösségbe tartozzon. A Kft. a több mint 17 éves működése alatt jelentősen fejlődött, jelenleg 5 megyében 22 településen biztosít jövedelemszerző tevékenységet. Jelenleg 1140 főt foglalkoztatnak, mely létszámból 1087 fő a megváltozott munkaképességű munkavállaló, az össz. munkavállalói létszámból egészségkárosodott arány 95 %. Csongrádon 96 fő dolgozik, az össz. létszám 100 %-a megváltozott munkaképességű. Tevékenységi körei:

elektromos kapcsolók összeszerelése, Kinder tojás összeszerelés, egyéb összeszerelési bér munkák. Csongrádon 1997. májusában a Csongrád Város Önkormányzata Szociális Bizottságának megkeresésére hozták létre a foglalkoztató üzemet. Az önkormányzat a Csongrád, Kereszt tér 1. sz. alatti épület alsó szintjét használatba adta a rehabilitációs foglalkoztatás érdekében. 1997-ben a Csongrád Megyei Munkaügyi Központ által meghirdetett rehabilitációs munkahelyteremtő pályázatból elnyert támogatásból bővítették a létszámot, jelenleg hallássérült 4 fő; mozgássérült 16 fő; vak-, gyengénlátó 1 fő; értelmi fogyatékos 4 fő; belgyógyászati, mozgáskorlátozott 71 fő.

A társaság jelenlegi munkaügyi szabályzata lehetővé teszi, hogy a dolgozóik közül az 5 és 10 éves munkaviszonnyal rendelkező személyeket hűségjutalomban részesíthetik. Az elmúlt évben 17 főnek köszönhették meg kitartó munkájukat, és hűségük jutalmául 1 havi munkabérüket is átvehették. Pozitív eredménynek értékeli a Kft., hogy a kezdeti nehézségeik után a csongrádi üzem jelenlegi létszámának a fluktuációja minimálisra csökkent, a társaságot az akkreditációs kérelme alapján a Foglalkoztatási Hivatal védett foglalkoztatóvá minősítette.

3/B. LuxTex Rehabilitációs Foglalkoztató Kft.:

1990. óta működik a rehabilitáció területén jogelőd szervezetéből, a Texin Kft.-ből jött létre. Jelenleg 7 megyében 53 akkreditált üzemi telephelyen közel 1500 megváltozott munkaképességű munkavállalót foglalkoztató kijelölt célszervezet, minősített védett foglalkoztató. A Kft. profilja az ipar területén: ipari termékek összeszerelése, textilipari termékek összeállítása, varrás, szőnyegszövés, konfekcióipari termékek előállítása, kisbútorok, irodabútorok gyártása, vesszőből font kosarak, tároló-dobozok készítése; a mezőgazdaság területén: zöldségfélék-, szőlőtermesztés, pulyka előnevelés, szürke marha, mangalica malac, birkák nevelése és eladása saját állományból, gyógynövények és fűszerek szállítása, csomagolása; egyéb tevékenységként: csomagolás, hajtogatás, forrasztás.

3/C. Piroskavárosi Szociális és Rehabilitációs Foglalkoztató Közhasznú Társaság:

Rehabilitációs foglalkoztatás keretében végzett tevékenysége: áramelosztó szabályzó készülékek gyártása. A Csongrád, Templom u. 13. sz. alatti telephelyen a telephely adottságaiból kifolyólag 2 műszakban végzik a tevékenységet, a munkaidő 6-13-ig, illetve 13-20 óráig tart, a munkaidő 4, 6 és 7 órában van meghatározva. A jelenlegi foglalkoztatotti létszám: 73 fő.

2007. márciusában a Csongrád, Templom u. 13. sz. alatti telephelyüket a Foglalkoztatási Hivatal Akkreditációs Irodája védett foglalkoztatóvá minősítette.

Szociális foglalkoztatás, fejlesztő-, felkészítő foglalkoztatás:

A Pszichiátriai Betegek Nappali Intézményében (Csongrád, Fő u. 74.) az ellátás igénybevevői közül 36 fő részére kapták meg a Rehabilitációs Szakértői Bizottság véleményét, hogy ezen ellátottjaik a szociális foglalkoztatás fejlesztő-felkészítő foglalkoztatási formájában részt vehetnek. A fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás célja az intézményben ellátott személy számára a munkafolyamatok betanítása, foglalkoztatása révén önálló munkavégző-képesség kialakítása, helyreállítása, fejlesztése, valamint az ellátott felkészítése védett munka keretében, illetve nyílt munkaerő-piacon történő önálló munkavégzésre. A fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás keretében az ellátott az

intézmény vezetőjével határozott idejű (legfeljebb 1 éves) munkaszerződést köt. A fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás eredményességét évente a Rehabilitációs Szakértői Bizottság felülvizsgálat keretében értékeli, és megvizsgálja az ellátott védett foglalkoztatás nyílt munkaerő-piacra történő átvezetésének lehetőségét, esetleges módjait.

A munkavállalás biztosítja a családok jövedelem-szintentartását, és hozzájárul szociális biztonságukhoz.

4. Szociális ellátás adatai:

A fogyatékos személyek részére a szociális ellátórendszer speciális pénzbeli és speciális személyes gondoskodást nyújtó ellátási formát biztosít. A pénzbeli ellátásban, illetve személyes gondoskodásban részesülő fogyatékos személyek száma megközelítőleg országosan összesen 410.000, bár többen részesülnek kettő- vagy több ellátásban.

Legnagyobb mértékű a pénzbeli támogatásban részesülők száma.

Támogatási formák:

Vakok személyi járadéka, magasabb összegű családi pótlék, fogyatékosági támogatás (folyósító szerv: MÁK, - sajnos arról nincs adatunk, hogy városunkban hány fő részesül ezen ellátásokban), mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása (folyósító szerv: Polgármesteri Hivatal).

A szociális szolgáltatások közül: támogató szolgáltatás, nappali ellátás, átmeneti elhelyezés, tartós ellátás, rehabilitációs intézményi elhelyezés, lakóotthoni elhelyezés.

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményére vonatkozó rendelkezés a 164/1995. (XII. 27.) Kormányrendelet. A súlyos mozgáskorlátozott személy közlekedési kedvezményei: személygépkocsi szerzési támogatás, személygépkocsi átalakítási támogatás, közlekedési támogatás, parkolási engedély.

Sajnos megállapíthatjuk, hogy a támogatás összege – mely a súlyos mozgáskorlátozott személyt ezen jogszabály alapján megilleti – évek óta nem emelkedik. A közlekedési támogatás összege inaktív személynek évi 7.000,- Ft, amennyiben a súlyos mozgáskorlátozott tanul, dolgozik, akkor a támogatás összege 62 éves korig 24.500,- Ft.

A szerzési támogatás kimutatása: 2007. évben 67 fő, 2006. évben 81 fő, 2005. évben pedig 86 fő részesült szerzési támogatásban.

Közlekedési támogatásban részesült:

	2005. év	2006. év	2007. év
Inaktív	454 fő	476 fő	424 fő
Tanul/dolgozik	77 fő	97 fő	75 fő

Összesen	531 fő	573 fő	499 fő
Kifizetett összeg	5.275 e Ft	5.642 e Ft	4.954 e Ft

Parkolási engedély: 2006-ban az Okmányirodán 187, 2007-ben /november 30-ig/ 131 db került kiadásra.

Egyéb szociális támogatás: A Polgármesteri Hivatalnak a városban élő fogyatékos személyekről nyilvántartást vezetnie nem kell.

A hivatal által hatósági munka keretében biztosított szociális támogatás valamennyi fogyatékkal élőknek is rendelkezésére áll. Az 1993. évi III. tv. 37/A. § /1/ bekezdés a.) pontja kifejezetten azon egészségkárosodott aktív korú hátrányos munkaerő-piaci helyzetű személyek, és családjuk részére nyújt támogatást, akik vakok személyi járadékában részesülnek, vagy fogyatékosági támogatást kapnak (nálunk 2006-ban 15 fő, 2007-ben 18 fő).

Szintén a fenti törvény alapján nyújtható támogatás azon személyeknek, akik tartósan gondozásra szoruló súlyos fogyatékos hozzátartozójuk otthoni ápolását végzik.

2005. év	2006. év	2007. év
84 fő	90 fő	116 fő

Az ápolási díj havi összege az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 100 %-a, fokozott ápolást igénylő személy esetén 130 %-a.

(A fokozott ápolás tényét az ápolat személy tartózkodási helye szerint illetékes szociális módszertani intézmény szakvéleménye alapozza meg.)

A képviselő-testület rendeletalkotásai során mindig érzékenyen kezelte a fogyatékosok helyzetét. A 16/2003. (V. 12.) ÖKt. rendelet 50. § lehetőséget biztosít arra, hogy a fogyatékosok kedvezőbb feltételekkel jussanak hozzá méltányos jogon közgyógyellátáshoz. 2006-ban 9 fő, 2007-ben 11 fő életminőségén tudunk így segíteni. (Hatályos: 2006. 07. 01-től).

Az adócsoporthoz a mozgáskorlátozottak számára a feltételek fennállása esetén adótörlesztést a beadott kérelmek alapján elvégzik. Évente ezen jogcímen 500 esetben alkalmaznak adótörlesztést.

Fogyatékosok otthona:

A Csongrád Megyei Önkormányzat Kisréti Otthona 2007-ben került átadásra, 124 fő befogadására alkalmas.

Az új intézmény lehetővé teszi a megyében működő nagy intézmények átszervezését, ezzel a zsúfoltság csökkentését, valamint a profiltisztítást. Az új intézmény teljes mértékben akadálymentes.

Az intézmény fontos feladatának tekinti a fogyatékos emberek elfogadtatását a város lakosságával, integrációjuk elősegítését. Céljuk, hogy magas színvonalú szakmai munka alakuljon ki, ennek érdekében gondozási protokollok kidolgozása, a személyzet felkészítése folyamatos. A lakók számára biztosítani kell az intézményben az emberi jogok, a szociális, a gazdasági jogok, valamint a személyiséghez fűződő jogok

érvényesülését. Az ellátás során alkalmazni kell a normalizáció, az integráció, és az autonómia elvét. Az egyéni fejlesztési terven alapuló segítő, támogató gondozást valósítják meg a gondozási munka során. Fejlesztő foglalkozásokat a bent élők állapotához igazítják.

Az intézményen belül biztosítani kívánják a támogató szolgáltatáshoz való hozzáférést. Az otthonba 2007. november 12-éig 90 fő költözött be, további 34 fő felvételre kerül várhatóan még ez év folyamán.

A már beköltözöttek 22 %-a korlátozó, 74 %-a kizáró gondnokság alatt áll. A gondnokok 66 %-a hivatásos gondnok.

Az önkormányzati munkában speciális helyet foglal el a megváltozott munkaképességű emberekről való gondoskodás [8/1983. (VI.29.) Eü.EM-PM együttes rendelet alapján]. Az önkormányzat jegyzője szervezi a rehabilitációs feladatok ellátását, Rehabilitációs Bizottságot működtet.

A Helyi Rehabilitációs Bizottság Vezetője 2007. december 31-ig vállalta a bizottság működtetésének vezetését (nyugdíjas, belgyógyász szakorvos).

E területen jogszabályi változások várhatóak a 2008. évre tervezett rehabilitációs járadék összefüggésben.

5. Egyenlő esélyű hozzáférés:

A 2004. évi kötelező adatszolgáltatás alapján az önkormányzatok fenntartásában lévő középületek 13,3 %-a volt akadálymentes.

Az akadálymentes épített környezet önálló életvitel, egyetemes tervezés, esélyegyenlőségi törvény a 90-es évek elején még alig hallott fogalmak voltak. Mára elfogadott elvek, van törvény, van építési szabályozás. A valóság azonban az, hogy az elvek még nem jelentek meg a gyakorlatban.

Az akadálymentes környezet, a fogyatékosoknak alapvető szükségletét, másoknak pedig kényelmesebbé, biztonságosabbá teszi a használatot, a középületek akadálymentesítése 2005-ről 2010-re módosult.

Új épületek esetében odafigyeléssel, kevés költséggel megoldható az akadálymentes kialakítás már a tervezés során.

Csongrád Város Önkormányzat Városgondnoksága a közterületek, járdák akadálymentesítését az alábbi összegek felhasználásával végezte el.

2000. év	2.113 eFt
2001. év	3.405 eFt
2002. év	1.600 eFt
2003. év	1.110 eFt
2004. év	1.087 eFt
2005. év	1.000 eFt
2006. év	500 eFt

A munkálatok főként a kiemelt szegélyek, szintkülönbségek megszüntetésére, valamint a járdák egyenetlenségeinek javítására irányultak.

A meglévő épületeknél a felújítási munkák kapcsán történik akadálymentesítés, mely elsősorban az épültbe történő bejutást segíti. Ilyen jellegű beruházás történt a Városi Gyógyfürdőnél, a Polgármesteri Hivatalnál, a Posta épületénél, a Csongrád, Justh Gy. u. 7. szám alatti Városi Irodaháznál, a Fő u. 64. szám alatti Szociális Alapszolgáltató Központ kialakításánál, Csongrád, Justh Gy. u. 2. szám alatti Városi Irodaházban, a Dr. Szarka Ödön Egyesített Egészségügyi Intézmény Gyöngyvirág utcai Rendelőintézetében, és a Szociális Ellátások Intézménye Gondviselés Házában lift kialakítás.

6. Oktatás:

A Kozmutza Flóra Általános Iskola, Szakiskola, Diákotthon és Gyermekeotthon Csongrádi Tagintézménye a Csongrád, Kereszt tér 1. szám alatt működik, ahol 43 tanuló tanul. Pedagógiai programjukat meghatározza az a tény, hogy sajátos nevelési igényű tanulókat, illetve értelmileg akadályozott gyermekeket nevelnek – „Mint minden gyermek, én is szükségét érzem annak, hogy elismerjenek” – E gondolat kifejezi azt a törekvésüket, hogy olyan nevelő, oktató munka valósuljon meg az intézményben, melynek eredményeként a tanulásban akadályozott gyermekek harmonikus személyiséggé válhatnak, fejlesztésük során önmagukhoz mért legmagasabb szintre jussanak el.

Pedagógiai programjuk alapját képezik a szocializáció, önálló életvitelre nevelés, munkára nevelés, egészség, és a sajátos gyermekszemlélet.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésében az oktatásnak, nevelésnek különös fontos szerepe van, mert a gyógypedagógiai nevelés nem csak alkalmazkodik a fogyatékoság tényéhez, hanem tudatosan törekszik a különböző okok által kiváltott sajátosságok korrigálására, az épen maradt funkciók jobb kihasználására, személyiségzavarok kiküszöbölésére, magatartás szabályozására, a társadalomba való beillesztésre.

Felzárkóztató programjaik: logopédiai fejlesztés, matematikai fejlesztés, egyéni fejlesztési órák, autista fejlesztés, mentálhigiénés foglalkozások.

Tehetséggondozás keretében dráma szakkör, tánc, technikai szakkör, barkács szakkör, mozgás szakkör működik. Évenkénti iskolai, megyei, tanulmányi, sport és kulturális versenyekre való felkészítést folyamatosan végzik. A gyermekeknek szóló pályázatokon részt vesznek, számítógépes ismeret oktatására, ezekhez való hozzáférés lehetőségét az intézmény biztosítja.

Tanulóik a 8. osztály elvégzése után érvényes általános iskolai bizonyítványt kapnak. A szentesi iskolában szakiskolai képzés lehetősége biztosított tapétázó, épület-burkoló szakmákban. Az értelmileg akadályozott tanulók legközelebb Hódmezővásárhelyen folytathatják tanulmányaikat.

A Csongrádi Kistérség Egyesített Alapfokú Oktatási Intézményében fogyatékosághoz kapcsolódó szakember ellátottság megfelelő, 2 fő pszichológus, 10 fő gyógypedagógus, 2 fő fejlesztőpedagógus, 2 fő logopédus dolgozik saját szakterületén, valamint 1 fő tiflopedagógus foglalkozik a látássérültekkel és a korai fejlesztéssel (0-3 év), a korai látássérülteket is beszámolva.

A gyermekek létszámadataihoz igazodva 1 fő gyógypedagógus és 1 fő szurdopedagógust megbízással foglalkoztatnak.

A mozgássérült gyermekek ellátását 2007. november 1-től megbízással oldották meg.

Csongrádi Óvodák és Bölcsődék Igazgatósága:

Az Óvodák és Bölcsődék alapító okiratuk szerint kötelesek ellátni a sajátos nevelési igényű gyermekeket, jelenleg az intézményben 11 kisgyermeknél állapította meg a Csongrád Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság az ellátás szükségességét, amely fejlesztőpedagógusok fejlesztésével, és gyógypedagógus mentorálásával integráltan történik. A közoktatási tv. 3. számú melléklet II/3. pontja szerint:

Az intézményben 1 kisgyermek gyengén-látó, akit speciális szakképzettségű gyógypedagógus fejleszt, a logopédiai ellátást a városban az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat útján biztosítják.

Jelenleg mozgássérült óvoda vagy bölcsődés gyermek nincs az intézményben.

7. Egészségügy:

A Városi Gyógyfürdőben üzemelő, de az egészségügyi ellátás járóbeteg szakellátáshoz tartozó reumatológiai szakrendelés kiemelt szerepet tölt be a mozgásfogyatékosok orvosi rehabilitációjában.

A betegforgalom magas, a fizioterápiás kezelések kihasználtak. A működtetés körülményei még mindig szűkösek. A reumás betegek és a fogyatékosok ellátása előrevetíti a gyógyfürdők reumatológiai szakrendelésének további fejlesztését.

8. Sport, kultúra:

A fogyatékkal élők sportolási lehetőségei Csongrádon biztosítottak. Az uszodát, mint városi sportlétesítményt használják a fogyatékkal élők sportolás céljára intézményi szinten a Kisréti Otthon lakói, és egyesületi keretek között egyaránt. A sportegyesületi keretek között az Idegenforgalmi SE úszószakosztálya működött közre a fogyatékkal élő gyermekek részére tartott sportfoglalkozás biztosításában.

A Csongrád és Térsége Lovas Klub vizsgázott szakember vezetésével biztosítja a lovagló foglalkozást a fogyatékkal élő és sérült gyermekek számára.

Csongrádi Vízügyi Sportegyesület evezős foglalkozások kereti között biztosít lehetőséget a fogyatékkal élők sportolására.

A Csemegi Károly Könyvtár és Információs Központ épülete 2001-ben került átadásra. Az átalakított épületbe való bejutás a könyvtár belső tereiben való közlekedés is akadálymentes. Olyan mellékhelység került kialakításra, melyet a kerekesszékes közlekedők is biztonságosan használhatnak. Az elmúlt években a könyvtár épületének megközelítése, járdák akadálymentessé tétele is megtörtént. Az intézmény kiemelt figyelmet fordít a fogyatékkal élők könyvtárba való beintegrálására. Az intézmény dolgozói közül 1 fő jeltolmács.

A legkisebb gyermekek számára egy olyan pályázatot nyújtottak be, amely lehetőséget biztosít 2008. nyaráig olyan rendezvények, foglalkozások megszervezésére, amely a szellemi és a testi fogyatékos gyermekek könyvtárba való beintegrálását célozza meg. Ez a pályázat lehetővé teszi, hogy a Csongrádi Kistérségben Szentesről, Baksról és Tiszaalpárról fogyatékos gyermekeket szállítsanak be a könyvtár rendezvényeire, valamint a gyermek-könyvtárosok részvételével havonta 2-3 speciális foglalkozást és előadást tartsanak. A program megvalósítására 500 eFt támogatást nyertek. A vakok és gyengénlátók is igénybe tudják venni a könyvtár szolgáltatásait, ennek érdekében az elmúlt 7 évben 3 alkalommal sikeresen pályázott az intézmény, és közel 1 millió forintot tudott az informatika, illetve hangos könyvtár fejlesztésére fordítani. Beszerezték speciális számítógépet, amely a braille billentyűzettel, felolvasó-programmal ellátott speciális nagyítószoftverrel felszerelt. Ezek lehetővé teszik, hogy a vakok és a gyengénlátók is internetezhessenek, újságot olvassanak, és számítógépet használjanak. A hangos-könyvtári állományukat az elmúlt 7 évben több sikeres pályázattal tudták bővíteni, ennek köszönhetően a kazettákból és CD-kből álló állományukat a nagyothallók és a gyengénlátók is használhatják.

Sikerült hangzó dokumentumok mellé olyan eszközöket is pályázati úton beszerezni, és ezáltal kölcsönözni, amelyek lehetővé teszik ezeknek a hangos könyveknek a meghallgatását.

A könyvtárat a fogyatékkal élők ingyenesen használhatják.

A mozgáskorlátozottak, idősebb emberek számára az Aranysziget Otthon esetében megoldották a „Házhoz megy a Könyvtár” szolgáltatás, amely azt jelenti, hogy havonta egy alkalommal a helyszínen lehetővé teszik a hangos könyvtár használatát.

Az intézmény rendszeresen fogadja a fogyatékos otthon lakót, akik az ápoló kíséretben látogatják az intézményt.

9. Érdekvédelem:

A érdekvédelmi feladatokat városunkban a Mozgáskorlátozottak Egyesületének Csongrádi Csoportja, a Vakok és Gyengénlátók Csongrádi Városi Körzeti Csoportja, a Siketek és Nagyothallók Országos szövetsége Helyi Szervezet, a Gyermekoltalmazó Családok Egyesülete, mint legnagyobb civil szervezetek látják el. A fogyatékkal élő emberek szervezetinek közös feladata, hogy megkérdezzék a fogyatékos embereket, hogy mire van szükségük. Segítsék, hogy a fogyatékos emberek megkapják azt, amire szükségük van, figyeljenek a törvényekre, hogy azok megfeleljenek a fogyatékos emberek igényeinek. Fontos, hogy ezek a fogyatékos szervezetek beszéljenek más embereknek is a fogyatékos emberek életéről, figyeljenek, hogy az igénybe vehető szolgáltatások fajtái és minősége megfeleljen a fogyatékos emberek igényeinek.

A szervezeteknek igen fontos szerepe van a tájékoztatásban és az információcserében.

Tisztelt Képviselő-testület!

A tájékoztató elkészítése érdekében széleskörű adatgyűjtésre és kérdőíves felmérésre került sor, amely összegzése az előterjesztés mellékletét képezi.

A fentiek alapján célunk a fogyatékosok rehabilitációjához való hozzájárulás kell, hogy legyen.

A rehabilitáció egy olyan folyamatot jelent, amelyben a fogyatékosokkal élő embereket segítik, hogy megismerjék, mit tudnak csinálni, így önállóan élhetnek. A rehabilitáció elősegítése érdekében az önkormányzat feladatait az alábbiakban határozhatjuk meg:

- tudatosság növelése, minél több ismeret, információ összegyűjtése a fogyatékosokról és eljuttatni a többi emberhez,
- egészségtudatot erősítő programok megjelenítése a település-egészségtervben, melyek színterei a család, az egészségügy és az oktatási intézmények, valamint a munkahely,
- a lakosság tudatos egészségnevelésében meg kell, hogy jelenjen a hollisztikus egészség; a testi-, lelki és szociális jólét állapota,
- a munkahelyi balesetek megelőzése érdekében a munkabiztonság feltételeit, a személyi és tárgyi feltételeket biztosítani kell,
- támogatni szükséges a fogyatékos személyek önálló életvitel mozgalmait a sportban, a kultúra, a művelődés vagy más területen tehetséges fogyatékos fiatalok tevékenységét,
- biztosítani kell a sport és wellness létesítmények, szolgáltatások hozzáférhetőségét az amatőr és professzionális fogyatékos művészek, egyesületek, nagyközönség előtti bemutatkozását,
- pedagógusok speciális továbbképzésének folyamatossá tétele szükséges annak érdekében, hogy a pedagógusok jártasak legyenek a fogyatékos gyermekekkel való kommunikációban,
- az önkormányzat ellátási kötelezettségére figyelemmel [1993. évi III. tv. 86. § /2/ bekezdés b.)-c.) pontja] ki kell építeni a fogyatékosok, illetve autista személyek nappali ellátását,
- a szociális alapszolgáltatások szakmai programjait a fogyatékosok speciális igényeinek figyelembevételével ki kell egészíteni,
- a fogyatékos családtag otthoni ápolásának terheit el kell ismerni, (ápolási díj – alanyi jog fokozott ápolás) kiegészítése indokolt,
- növelni kell az önálló életvitelt segítő szolgáltatások ismertségét és hatékonyságát (támogató szolgáltatás, házi segítségnyújtás),
- az egyenlő esélyű hozzáférés érdekében gondoskodni kell a közlekedés, a közterületek és a közhasználatú épületek fizikai akadálymentesítéséről, az információkhoz való hozzáférésben és az információk megértésében akadályozott személyek szükségleteire figyelemmel, a kommunikációs akadálymentesítésről is. Szükség szerinti beruházásokat ütemezni kell.
- Támogatni kell minden olyan kiadvány (nyomtatott, elektronikus, egyéb) elkészítését és terjesztését, amelyek az egyenlő esélyű hozzáférésről adnak tájékoztatást (braille formátum, elektronikus szintetizált beszéd, jelnyelv, feliratozás, helyi televízió, jelnyelvi tolmács alkalmazása).
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a fogyatékosok munkavállalásának elősegítésére.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést vitassa meg, és támogassa a fogyatékosok helyzetét javító intézkedéseket.

HATÁROZATI JAVASLAT

A Képviselő-testület „A városban fogyatékkal élők helyzete, ebből adódó önkormányzati feladatok” című előterjesztést megtárgyalta, és az alábbi határozatot hozta:

1. Csongrád Város Önkormányzata Képviselő-testülete a jövőben is kiemelt figyelmet fordít a városban élő fogyatékos emberek helyzetére és rehabilitációjukra.

Utasítja a Polgármesteri Hivatalt és az érintett intézmények vezetőit, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket szakterületükre vonatkozóan.

Felkéri a Polgármestert, hogy a fogyatékkal élők helyzetének alakulásáról 2009. november 30-ig számoljon be újra.

Határidő: Folyamatos, illetve 2009. november 30.

Felelős: Polgármester, továbbá az érintettek

Erről jegyzőkönyvi kivonaton értesítést kapnak:

1. A Képviselő-testület tagjai
2. A Polgármesteri Hivatal Irodái
3. Bedő Tamás polgármester
4. Dr. Berkes István jegyző
5. Szociálpolitikai Iroda, és általa:
6. önkormányzati intézmények

Csongrád, 2007. december 6.

Bedő Tamás
polgármester